

DR. VINKO FORETIĆ

(1901—1986.)

Ovogodišnjeg kolovoza preminuo je u osamdeset petoj godini života jedan među najstarijim hrvatskim historiografima dr Vinko Foretić, povjesničar Korčule i Dubrovnika i šireg jadranskog prostora.

Rođen je 2. kolovoza 1901. u gradu Korčuli. Osnovnu školu pohađao je u rodnom mjestu, Nižu realnu gimnaziju u Opatiji, a više razrede Klasične gimnazije u Splitu. Studirao je povijest i zemljopis u Pragu, Beču i Zagrebu. Nastavno iskustvo stjecao je kao profesor u sinjskoj, dubrovačkoj i cetinjskoj gimnaziji. Doktorsku disertaciju obranio je godine 1936. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Godine 1941. prelazi u arhivističku službu, radi u svojstvu arhiviste u Državnom arhivu u Dubrovniku. Poslije rata povjeren je za vođenje uprave toga arhiva, a godine 1949. imenovan je za upravitelja, odnosno direktora te ustanove. U arhivskoj službi stekao je zvanje Višeg arhiviste (1947), da bi dvije godine kasnije bio izabran za znanstvenog suradnika na temelju znanstvenih radova, a godine 1961. unaprijeđen u Višeg znanstvenog suradnika. Po sili zakona umirovljen je 31. prosinca 1973.

Dr Vinko Foretić bio je rijetko pošten, otvoren i radišan čovjek, solidne naobrazbe, osobito klasične, velikoga i širokoga znanja i interesa, što se lijepo očituje u njegovim stručnim i znanstvenim dostignućima. Kao prosvjetni radnik odgojio je i obrazovao nekoliko naraštaja intelektualaca koji ga se rado sjećaju zbog njegovih vrsnih predavanja i metodičke spremne. Prijelazom u arhivsku službu ostavio je lijepa traga u ustanovi koja mu je povjerena da je godinama vodi i u arhivskoj službi uopće. Bio je veoma aktivan u stručnom udruženju u Dubrovniku, Zagrebu i Beogradu. Uvijek je iza sebe ostavljao traga radeći u raznim komisijama, odborima i savjetima. Osobito su bila zamjetna njegova javna i radio-predavanja, koja su ostajala u pamćenju zbog živa izlaganja i temeljenja na izvornoj građi.

Kolikogod je bio poznat kao srednjoškolski profesor i arhivist, dr Vinko Foretić ostavio je najviše traga u historiografiji. Za gotovo šezdeset godina istraživačkog rada objelodanio je oko stotinu znanstvenih a isto toliko stručnih radova, razasutih po raznim stručnim i drugim časopisima, izdanjima JAZU, prigodnim zbornicima, osobito u Pomorskoj enciklopediji i drugim periodicima. Sudjelovao je na više znanstvenih skupova u zemlji i inozemstvu s referatima koji su tiskani u prigodnim edicijama.

U znanstvenom radu započeo je s istraživanjem veza između Dubrovnika i Korčule. Najviše ga je privlačio korčulanski srednji vijek,

ali i novovjeka povijest, napose pomorstvo, a u okviru njega brodogradnja. U svezi s tim godine 1940. objelodanio je knjigu Otok Korčula u srednjem vijeku do g. 1420, u izdanju JAZU u Zagrebu. Ta knjiga i danas aktualna kao i drugi brojni njegovi prinosi iz prošlosti Korčule lijepi su prilog budućoj sintezi povijesti ovoga otoka.

Drugo njegovo veliko djelo je Povijest Dubrovnika do 1808. u dva sveska. To je ustvari njegovo životno djelo koje predstavlja sintezu njegovih istraživačkih rezultata i dostignuća historiografije. U analitičkom radu zanimali su ga razni problemi iz prošlosti Grada i Republike, napose pomorstvo. Osobito su značajni njegovi prinosi o vezama Dubrovnika s drugim hrvatskim krajevima. Dotakao se i Hvara u Hektorovićevo doba na relaciji Hvar—Korčula—Dubrovnik.

Ostavio je više radova iz povijesti umjetnosti, književnosti i kulture. Pisao je o poliptihu Blaža Jurjeva u korčulanskoj crkvi Svih Svetih; tiskarstvu i urbanizmu u Dubrovniku, napose o Marinu Držiću u više navrata i u knjizi; zatim o Moreški, viteškoj igri na Korčuli i o ostalim dalmatinskim gradovima; školovanju ruskog boljara Petra Tolstoja u Boki Kotorskoj; Hrvat—baši itd.

Porastom interesa za Hrvatski narodni preporod u Dalmaciji od godine 1862. pa dalje zanima se za preporodne probleme u rodnoj Korčuli, počevši od ilirskog odjeka, pa preko zrele faze u šezdesetim i sedamdesetim godinama devetnaestog stoljeća. Pokušao je dati neke svoje poglede na razvoj i granice preporodnog pokreta u Dalmaciji.

U cjelini uzevši dr Vinko Foretić potvrdio se kao vrstan prosvjetni, arhivski i znanstveni radnik, velikoga znanja, kojega je s istim interesom stjecao u odmaklim godinama kao u ranoj mladosti. To se sve lijepo očituje u njegovu djelu koje znači i zrači više i šire od prostora u kojemu je nastalo, jer se temelji na izvorima i odiše objektivnošću, a to je dobra garancija da njegova dostignuća budu poticaj drugima za dalja istraživanja.

DR STIJEPO OBAD